

INFORMACIJA

o posjeti SPT Podkomiteta Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni Bosni i Hercegovini

Podkomitet Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni (SPT) je, u skladu sa svojim mandatom prema Opcionom protokolu uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni (u daljem tekstu: Podkomitet), obavio posjetu Bosni i Hercegovini u periodu od 11. do 17.12.2022. godine.

Bosna i Hercegovina je potpisnica Konvencije protiv torture Ujedinjenih naroda od 1. septembra 1993. godine, a potpisnica Opcionog protokola od 24. oktobra 2008. godine.

Glavni ciljevi posjete članova Podkomiteta su bili da pruže savjete i tehničku pomoć vlastima Bosne i Hercegovine o uspostavljanju Nacionalnog preventivnog mehanizma, kao i da posjete mjesta lišenja slobode kako bi se ukazalo vlastima Bosne i Hercegovine na koji način da učinkovitije ispunjavaju obaveze prema Opcionom protokolu u smislu zaštite lica lišenih slobode od torture i zlostavljanja.

U tu svrhu, obavljena je posjeta sljedećim mjestima lišenja slobode: 1. Policijska stanica Novo Sarajevo; 2. Policijska Uprava Sarajevo Centar; 3. Sjedište Kantonalne policije Sarajevo; 4. Policijska Uprava Federacije BiH; 5. Policijska stanica Banja Luka; 6. Policijska Uprava Banja Luka; 7. Pritvorska jedinica Okružnog tužilaštva Banja Luka; 8. Policijska stanica Centar Mostar; 9. Policijska stanica Stolac; 10. Policijska stanica Centar Tuzla; 11. Pritvorska jedinica Sarajevo; 12. Zatvor Banja Luka; 13. Zatvor Mostar; 14. Zatvor Tuzla; 15. Imigracioni centar Lukavica; 16. Specijalna bolnica za forenzičku psihijatriju Sokolac i 17. Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba Sokolac.

Također, Podkomitet je obavio razgovore sa nadležnim državnim organima, Institucijom ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine i organizacijama civilnog društva, kao i sa predstavnicima Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija. U posjećenim gore pobrojanim ustanovama, Podkomitet je razgovarao sa licima lišenim slobode, službenicima za provođenje zakona i zatvorskim službenicima te zdravstvenim i socijalnim osobljem.

Na kraju posjete, Podkomitet je iznio svoja zapažanja institucijama vlasti, dok je finalne rezultate i preporuke vezane za posjetu Bosni i Hercegovini uputio Stalnoj misiji Bosne i Hercegovine pri Ujedinjenim narodima u Ženevi u septembru 2023. godine. Napominjemo da je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine navedeni Izvještaj Podkomiteta o obavljenoj posjeti zaprimilo tek u julu 2024. godine, nakon čega je pristupilo uvidu i analizi upućenih preporuka, te slanju istih relevantnim institucijama sa svih nivoa vlasti, a kako bi uputili ovom Ministarstvu odgovore o eventualnom napretku u smislu njihove realizacije.

Pojedine institucije su informisale Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine o aktuelnim aktivnostima i usvojenim dokumentima, a u cilju provođenja spomenutih preporuka, tačnije: Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine; Federalno ministarstvo pravde; Federalno Ministarstvo rada i socijalne politike; Sudska policija Federacije Bosne i Hercegovine, te institucije pri Vladi Republike Srpske zbirno putem Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju Republike Srpske.

Shodno tome, vlasti Bosne i Hercegovine sa zadovoljstvom informišu SPT Podkomitet da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, postupajući u skladu sa članom 17. Fakultativnog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka, u avgustu 2023. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine. U članu 4a) Zakona je kreiran pravni okvir za uspostavu nezavisnog preventivnog mehanizma. Poslovi preventivnog mehanizma su: posjete i obilasci mjestima u kojima se nalaze ili bi se mogle nalaziti osobe lišene slobode ili osobe kojima je ograničeno kretanje u Bosni i Hercegovini zbog povećanja stepena njihove zaštite od torture i drugih oblika surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni; davanje preporuka nadležnim tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini radi poboljšanja postupanja prema osobama lišenim slobode i uslova u kojim se nalaze, odnosno sprečavanje torture i drugih oblika surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni; davanje prijedloga i primjedbi na zakone i druge propise radi zaštite i unapređenja ljudskih prava i sloboda osoba lišenih slobode; te saradnja sa SPT Podkomitetom Ujedinjenih Naroda za prevenciju torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka i kazni, slanje informacija i održavanje sastanaka.

S obzirom na veliki broj preporuka i zahtjeva za informacijama SPT Podkomiteta, nadležne institucije su svoje planirane mjere za realizaciju preporuka unijele u tabelu u Prilogu 1 ove informacije, a zbog lakše preglednosti i praćenja njihove realizacije.

Po usvajanju Informacije sa Prilogom 1 od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine će, redovnom procedurom putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine i Stalne misije Bosne i Hercegovine pri Ujedinjenim narodima u Ženevi, uputiti SPT Podkomitetu istu, a zbog redovnog evidentiranja napretka u realizaciji izdatih preporuka.

U skladu sa naprijed navedenim predlažemo da Vijeće ministara BiH donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvajilo je Informaciju o posjeti Podkomiteta Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni (SPT) Bosni i Hercegovini sa prilogom 1 – Tabelom preporuka SPT Pododbora Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni sa odgovorima nadležnih institucija vlasti Bosne i Hercegovine o njihovoj realizaciji.
2. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine da Informaciju o posjeti Podkomiteta Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni (SPT) Bosni i Hercegovini sa prilogom 1 – Tabelom preporuka SPT Pododbora Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni sa odgovorima nadležnih institucija o njihovoj realizaciji, putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, dostavi Pododboru Ujedinjenih naroda za sprečavanje torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kazni (SPT).

